

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Analýza implementácie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra na úrovni mesta Prievidza

Vypracovala : Ing. Monika Gubien, 10/2022

Obsah

Zoznam skratiek	3
1. Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra	6
2. Členenie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra	6
3. Piliere Akčného plánu HN	7
4. Implementácia APHN	10
5. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	17
6. Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra.....	17
7. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	22
8. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie	23
9. Záverečné zhrnutie	29

Zoznam skratiek

- APHN** Akčný plán transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry
- CKO** Centrálny koordinačný orgán
- COSME** Competitiveness of Small and Medium-Sized Enterprises
- CZT** Centrálna zásobovanie teplom
- EFRR** Európsky fond regionálneho rozvoja
- EGF** Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii
- EIB** Európska investičná banka
- EK** Európska komisia
- ENO** Elektráreň Nováky
- ENRF** Európsky námorný a rybársky fond
- EPFRV** Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
- ESF** Európsky sociálny fond
- ESF+** Európsky sociálny fond plus (transformovaný ESF pre obdobie 2021 - 2027)
- EŠIF** Európske štrukturálne a investičné fondy
- ETS** Systém obchodovania s emisiami
- EÚ** Európska únia
- EUR** Euro
- HBP** Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.
- HDP** Hrubý domáci produkt IKT Informačné a komunikačné technológie
- IROP** Integrovaný regionálny operačný program
- JRC** Joint Research Centre
- JTF** Just Transition Fund
- KF** Kohézny fond
- MDV SR** Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
- MH SR** Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
- MIRRI SR** Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
- MK SR** Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
- MPRV SR** Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MPSVR SR Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MSP Malé a stredné podniky

MSVVS SR Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MV SR Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MŽP SR Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

PC Národné podnikateľské centrá

NSRR Národný strategický referenčný rámec

OECD Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OP Operačný program

OP EVS Operačný program Efektívna verejná správa

OP II Operačný program Integrovaná infraštruktúra

OP KŽP Operačný program Kvalita životného prostredia

OP IZ Operačný program Ľudské zdroje

OP RH Operačný program Rybné hospodárstvo

OP TP Operačný program Technická pomoc

OP VaI Operačný program Výskum a inovácie (od 13.12.2019 zlúčený s OP II) K zlúčeniu operačného programu Výskum a inovácie s operačným programom Integrovaná infraštruktúra došlo 13.12.2019 na základe vykonávacieho rozhodnutia Komisie C(2019) 9078

OPB Osobitný príspevok baníkov

OZE Obnoviteľné zdroje energie

PPP Verejno-súkromné partnerstvá

PRV Program rozvoja vidieka

RO Riadiaci orgán

SARIO Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

SAV Slovenská akadémia vied

SBA Slovak business agency

SIEA Slovenská inovačná a energetická agentúra

SO Sprostredkovateľský orgán

SR Slovenská Republika

ŠR Štátny rozpočet

TSK Trenčiansky samosprávny kraj

ÚPVII Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

VHZ Všeobecný hospodársky záujem

1. Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra

Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra bol pripravený ako súčasť projektu Transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, je vypracovaný a aktualizovaný spoločnosťou PwC pre potreby MIRRI SR a TSK. Úvodná analytická časť projektu zahŕňala početné stretnutia s kľúčovými zainteresovanými stranami ako napríklad subjekty verejnej správy a samosprávy, miestne akčné skupiny, veľké strategické podniky, malé a stredné podniky, mimovládne neziskové organizácie, s cieľom pochopiť ich rolu v procese transformácie, analyzovať činnosti, ktoré už v súvislosti s transformáciou boli vykonané a zozbierať podnety a vstupy do Akčného plánu.

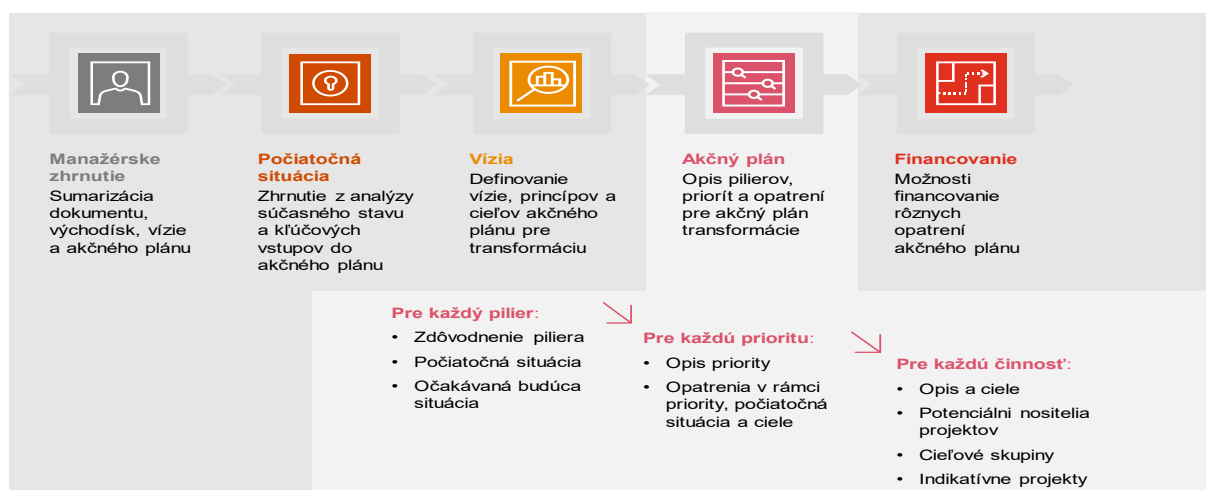
Táto analýza pomohla potvrdiť východiskovú situáciu a kľúčové problémy regiónu v procese transformácie, ktoré by mali byť v akčnom pláne riešené prostredníctvom špecifických priorít a opatrení.

2. Členenie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra

APHN pozostáva z 5 kapitol:

- 1. Manažérske zhrnutie
- 2. Východiská Akčného plánu
- 3. Vízia a ciele transformácie regiónu
- 4. Akčný plán transformácie regiónu
- 5. Možnosti financovania Akčného plánu

Ich kompletné znenie je možné si prečítať

Zdroj : Akčný plán transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry, 2021

Na základe hlavných tém identifikovaných v analýze súčasného stavu bola následne definovaná vízia pre transformáciu hornej Nitry nasledovne:

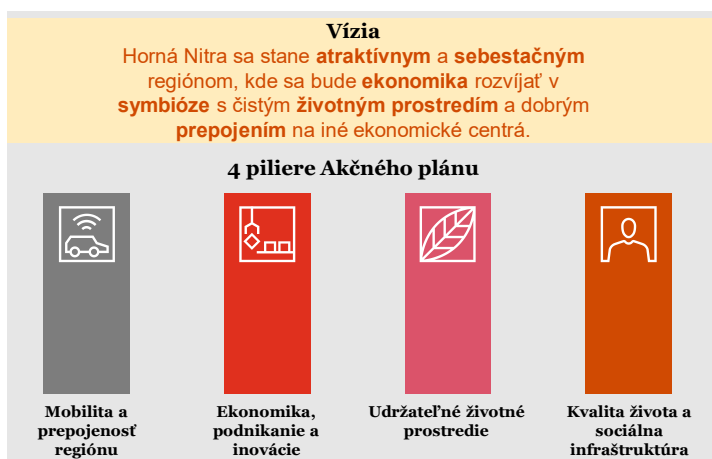
„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región s rozvojom ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím, ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami v rámci Slovenska a Európskej únie“.

Hlavnými princípmi transformácie regiónu sú participatívnosť a transparentnosť procesu transformácie, ochrana životného prostredia, dlhodobá udržateľnosť projektov a integrovanosť, prepojenosť a vzájomná nadväznosť projektov, ktoré budú v rámci transformácie realizované.

3. Piliere Akčného plánu HN

Na základe definovanej vízie bol akčný plán rozpracovaný do 4 základných pilierov a ďalej členený na priority a opatrenia. Základnými piliermi Akčného plánu sú:

- I. Mobilita a prepojenosť regiónu
- II. Ekonomika, podnikanie a inovácie
- III. Udržateľné životné prostredie
- IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Zdroj : Akčný plán transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry, 2021

Každý pilier následne pozostáva z 3 až 5 priorít a každá priorita následne pozostáva z 2 až 4 opatrení.

Pilier **Mobilita** a prepojenosť regiónu sa zaoberá predovšetkým rozvojom udržateľných a alternatívnych foriem mobility ako sú nízkoemisné resp. bezemisné, a statickej dopravy. Ďalej sú to témy ako rozvoj využívania verejnej osobnej dopravy, zvýšenie kvality železničnej a cestnej infraštruktúry, zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti, rozvoj ostatnej infraštruktúry, vrátane železničnej, leteckej a vysokorýchlostnej telekomunikačnej infraštruktúry v regióne.

Pilier Mobilita a prepojenosť regiónu pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- **Priorita I.1** Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
 - Opatrenie I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy
 - Opatrenie I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility
 - Opatrenie I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív
- **Priorita I.2** Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne
 - Opatrenie I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení
 - Opatrenie I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry
- **Priorita I.3** Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
 - Opatrenie I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest v regióne
 - Opatrenie I.3.2 Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne
- **Priorita I.4** Rozvoj ostatnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

Pilier **Ekonomika**, podnikanie a inovácie je zameraný na podporu inovácií, výskumu a vývoja, podporu tvorby nových udržateľných pracovných miest, podporu rozvoja malého a stredného podnikania, podporu rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva a na podporu rozvoja cestovného ruchu s prihliadnutím na kúpeľnú a banskú tradíciu regiónu, produkciu regionálnych produktov a s tým spojenú agroturistiku, geoturistiku voľnočasové a rekreačné aktivity a iné vhodné formy rozvoja cestovného ruchu.

Pilier Ekonomika, podnikanie a inovácie pozostáva z piatich priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- **Priorita II.1** Podpora inovácií, výskumu a vývoja
 - Opatrenie II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky
 - Opatrenie II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky
- **Priorita II.2** Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch
- **Priorita II.3** Podpora rozvoja malého a stredného podnikania
 - Opatrenie II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom
 - Opatrenie II.3.2 Podpora rozvoja MSP

- **Priorita II.4** Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
 - Opatrenie II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva
 - Opatrenie II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva
- **Priorita II.5** Podpora rozvoja cestovného ruchu
 - Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu
 - Opatrenie II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne

Pilier **Udržateľné životné prostredie** je zameraný na odstraňovanie environmentálnych vplyvov vyvolaných banskou činnosťou a činnosťou iných znečisťujúcich priemyslov v regióne, rozvoj udržateľnej energetiky, vrátane budúceho riešenia výroby a dodávky tepla v regióne a na celkové zlepšovanie životného prostredia, ktoré je v regióne dlhodobo znečistené.

Pilier Udržateľné životné prostredie pozostáva z troch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- **Priorita III.1** Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov
 - Opatrenie III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti
 - Opatrenie III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou
- **Priorita III.2** Rozvoj udržateľnej energetiky
 - Opatrenie III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regióne
 - Opatrenie III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne
 - Opatrenie III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne
 - Opatrenie III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne
 - Opatrenie III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky
- **Priorita III.3** Zlepšovanie životného prostredia
 - Opatrenie III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora investícií do udržateľného vodného hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov

Pilier **Kvalita života a sociálna infraštruktúra** je zameraný na zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb, zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskú revitalizáciu, zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily a zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva a rozvoj športových a rekreačných aktivít na území riešeného regiónu a príľahlých regiónov

Pilier Kvalita života a sociálna infraštruktúra pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- **Priorita IV.1** Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb
 - Opatrenie IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti
 - Opatrenie IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti
- **Priorita IV.2** Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
 - Opatrenie IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne
 - Opatrenie IV.2.2 Rozvoj možností cestovného ruchu, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne
 - Opatrenie IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov
 - Opatrenie IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne
- **Priorita IV.3** Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
 - Opatrenie IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov
- **Priorita IV.4** Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva
 - Opatrenie IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti
 - Opatrenie IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

4. Implementácia APHN

Implementácia APHN bude zabezpečená jeho začlenením do Plánu spravodlivej transformácie, ktorý bude zohľadňovať tie priority, ktoré môžu byť v zmysle Nariadenia k FST financované z tohto fondu.

Koordinácia prípravy a implementácie Plánu spravodlivej transformácie pre riešenie transformácie je zabezpečovaná Medzirezortnou pracovnou skupinou v zložení zástupcov: MIRRI SR, MH SR, MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MF SR, MDV SR, MŽP SR a MPRV SR. Na regionálnej úrovni je koordinácia zabezpečená tematickou komisiou vytvorenou v rámci Rady partnerstva.

Ak sa chceme zaoberať analýzou implementácie APHN musíme zdôrazniť, že financovanie jednotlivých projektov by nezvládli subjekty verejného alebo súkromného sektora vo vlastnej réžii, ale budú využívať(a) využívajú) viacdrojové financovanie. Viaceré opatrenia a projekty je možné realizovať ešte pred rokom 2023, a projekty pre transformáciu hornej Nitry využívajú

aj programové obdobie EÚ fondov 2014 – 2020, ktoré je potrebné dočerpať do 12/2023. Nakoľko výzvy pre nové programové obdobie ešte nie sú zverejnené, je momentálne nemožné sa ich implementáciou zaoberať. Napriek tomu programové obdobie 2021-2027 bude významným zdrojom financovania, aj vďaka novému zriadenému fondu FST a pripravovanému Operačnému programu Slovensko

Ďalším potenciálnym zdrojom financovania sú tzv. komunitárne, resp. centrálné riadené programy EÚ:

- program LIFE(oblasť životného prostredia a ochrany klímy)
- program Horizont Európa (výskum a inovácie, a tým podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest)
- program COSME (podpora podnikania a zlepšovania podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky)
- Globalizačný fond (opatrenia na trhu práce, ako sú osobné poradenstvo a poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu pre zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie vplyvom globalizácie)
- Modernizačný fond podporujúci investície do modernizácie energetických systémov a zlepšenia energetickej účinnosti a Inovačný fond zameraný na podporu inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch.

Z národných podporných mechanizmov môže byť využitý napríklad:

- Environmentálny fond zameraný na dosahovanie cieľov štátnej environmentálnej politiky,
- podpora z programov Slovak Business Agency (ďalej len „SBA“) zameraná na malé a stredné podniky a ich financovanie. Podporné mechanizmy by mali smerovať aj do rozvoja rekreačných, voľnočasových a turistických aktivít a atraktivít (zákon č. 151/2019 Z. z. o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky (ďalej len „zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky“) ako podporný rozvojový mechanizmus).
- dotácie v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) t. j. Slovak Investment and Trade Development Agency (ďalej len „SARIO“) a Slovenská inovačná a energetická agentúra (ďalej len „SIEA“) vrátane zdrojov štátneho rozpočtu v pôsobnosti jednotlivých ministerských rezortov.

Ďalšou možnosťou financovania Akčného plánu sú tiež prostriedky Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“). Ktorý však ponúka len návratné formy financovania, avšak bezplatné technické poradenstvo v rôznych formách.

V rámci tvorby Akčného plánu sa vytvoril **zoznam indikatívnych projektových zámerov** pre transformáciu regiónu horná Nitra so základnými informáciami a ich mapovaním na piliere, priority a opatrenia Akčného plánu. Tieto projekty sa zbierali od apríla 2021 a na ich základe sa určila aj prioritizácia budúcich výziev a približné prerozdelenie financií. Ku 30.09.2022 ich je celkovo 281.

Okrem týchto indikatívnych projektov, je niekoľko projektov mimo tohto zásobníka. Ide o nasledovné projekty a iniciatívy:

- **Re-alokácia finančných zdrojov do OPII a ich použitie na infraštruktúrne projekty na hornej Nitre** – finančné prostriedky re-alokované na realizáciu obchvatu mesta Prievidza na ceste I/64, na modernizáciu cesty I. triedy I/9 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Mníchovou Lehotou a na pokračovanie prípravných prác na úsekoch rýchlostnej cesty R2 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Novákmi (potrebné záverečné potvrdenie EK)
- **Výzva Inteligentný a lepší samosprávny kraj** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude možné posilniť inštitucionálne kapacity vo vybraných mestách. Trenčiansky samosprávny kraj plánuje výzvu využiť na posilnenie personálnych kapacít na 4 mestách v regióne hornej Nitry.¹
- **Výzva Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v úrovni miestnej územnej samosprávy** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude podpora pracovných pozícií miestnej územnej samosprávy zameraných na manažérske činnosti v oblasti regionálneho rozvoja a miestneho územného rozvoja v kľúčových oblastiach.
- **Národný projekt Podpora okresných úradov poskytujúcich integrované proklientsky orientované služby v menej rozvinutých regiónoch za účelom zlepšovania prístupu občanov k verejným službám** – vyzvanie OP EVS, ktorého hlavným cieľom je podpora transformácie výkonu miestnej štátnej správy v menej rozvinutých regiónoch s dôrazom na proklientsky orientovaný prístup pri poskytovaní verejných služieb občanovi a podnikateľským subjektom vo vybraných najmenej rozvinutých okresoch, kde momentálne chýba poskytovanie integrovaných služieb VS.
- **Národný projekt Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra** – projekt je podporený z Operačného programu Ľudské zdroje, prijímateľom je Trenčiansky samosprávny kraj v partnerstve s HBP, mestami Handlová, Prievidza a Nováky. Cieľom národného projektu je zmierniť dopady utlmovania činnosti HBP v oblasti ťažby hnedého uhlia na dotknutých zamestnancov a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod do nového zamestnania v iných odvetviach, a to v rámci riadeného útľmu banskej činnosti prostredníctvom individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň so zohľadnením potrieb regionálneho trhu práce. Zamestnanci, ktorí v dôsledku ukončenia ťažby hnedého uhlia prídu o zamestnanie a stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, budú podporení

¹ OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-1 <http://www.reformuj.sk/vyzva/inteligentny-a-lepsi-samospravny-kraj/>

prostredníctvom cielej pomoci, prostredníctvom zvyšovania kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoja osobných kompetencií a mäkkých zručností.

Národný projekt Podpora zamestnatelnosti v regióne Horná Nitra bol predložený a schválený s finančnou alokáciou vo výške 11 736 348,72 EUR, pričom celkové oprávnené výdavky projektu boli schválené vo výške 11 973 974,12 EUR.

Vstup nových účastníkov do projektu je časovo rozložený nerovnomerne. V monitorovanom období sa zmenila situácia v Hornonitrianskych baniach Prievidza, a.s., ktorá neumožňuje uvoľniť do projektu zamestnancov z podzemia z prevádzkových dôvodov – zabezpečenie ťažby uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme. Toto však nebude mať negatívny vplyv na celkové dosiahnutie merateľných ukazovateľov do konca realizácie aktivít projektu.

Pokrok v implementácii uvedeného národného projektu je sledovaný prostredníctvom merateľných ukazovateľov, ktorých stav k **30.09.2022** je nasledovný:

- ✓ P0107 (Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním) cieľová hodnota 50/ aktuálna hodnota 7,
 - ✓ P0109 (Osoby vo veku nad 50 rokov) cieľová hodnota 50/ aktuálna hodnota 170,
 - ✓ P0640 (Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa) cieľová hodnota 700/ aktuálna hodnota 240,
 - ✓ P0683 (Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb) cieľová hodnota 700/ aktuálna hodnota 251.
- **Osobitná výzva pre región hornej Nitry zameraná na podporu MSP** – výzva zameraná na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra (kód výzvy OPII-MH/DP/2020/11.3-23) bola vyhlásená v rámci OP II (časť VaI – PO 9) dňa 13.2.2020 s indikatívnou alokáciou 18 mil. EUR zo zdrojov EÚ. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31.10.2020.
Podporených bolo 117 ŽoNFP z okresu Prievidza a 40 ŽoNFP z okresu Partizánske.
Za okres Prievidza sa jednalo o nasledovné projekty, ktoré sa momentálne nachádzajú v stave implementácie:
 1. Produkcia integrovaného Smart textil produktu, DMJ Partners s.r.o.
 2. Inovácia produktu spoločnosti PKF Slovensko s. r. o., PKF Slovensko s. r. o.
 3. Komplexný priestorový monitorovací systém, UAVIS s.r.o.
 4. Investície do výroby v spoločnosti VEKATERM, VEKATERM
 5. Rozvoj spoločnosti TECH-K s.r.o. so sídlom v Prievidzi, TECH-K, s.r.o.
 6. Prvý handlovský remeselný minipivovar – Pivovar Baník – inováciami a rozšírením výroby k rozvoju podnikania a zvýšeniu konkurencieschopnosti, ROYAL DATA GROUP EUROPE s.r.o.
 7. Rozvoj podnikania spoločnosti Printmania s.r.o., Printmania s.r.o.
 8. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti CUKON s. r. o., CUKON s. r. o.
 9. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti unit QQ, s.r.o., unit QQ, s.r.o.
 10. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti Penzión Meridiana s.r.o., Penzión Meridiana s.r.o.

11. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti Lipoprint s.r.o., vo fáze rozvoja, zavedením inovatívnej technológie, Lipoprint s.r.o.
12. Rozvoj podnikania spoločnosti NESPA s.r.o., NESPA s.r.o.
13. Rozvoj podnikania v spoločnosti METROPOLITEJ, s.r.o., METROPOLITEJ, s.r.o.
14. Zvýšenie konkurencieschopnosti podniku DAVPEK, s.r.o., DAVPEK, s.r.o.
15. Inovácia výrobného procesu spoločnosti NOVING s. r. o., NOVING s. r. o.
16. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti DUKE, s.r.o., DUKE, s.r.o.
17. Rozvoj podnikania spoločnosti VUOOD, a.s., VUOOD, a.s.
18. Inovácia produktového portfólia MSJ OREPA s. r. o., MSJ OREPA s. r. o.
19. Rozvoj podnikania spoločnosti AVECAN SLOVAKIA, s.r.o. vo výrobnej prevádzke v Prievidzi, AVECAN SLOVAKIA, s.r.o.
20. Inovácia produkčného procesu spoločnosti SLOVAK ENERGY s. r. o., SLOVAK ENERGY s. r. o.
21. Inovácia výrobného procesu Karton.sk, s. r. o., Karton.sk, s. r. o.
22. Inovácia výrobného procesu NyNa s.r.o., NyNa s.r.o.
23. Inovácia výrobného procesu GRAND-MS, s.r.o., GRAND-MS, s.r.o.
24. Rozvoj podnikania spoločnosti STROJOP, s.r.o., STROJOP, s.r.o.
25. Inovácia výrobného procesu v spoločnosti ALFAPLAST trade, s.r.o., ALFAPLAST trade, s.r.o.
26. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti HRIKO, s.r.o., HRIKO, s.r.o.
27. Inovácia technológie pre výrobu nových druhov piva, VJP SK s. r. o.
28. Inovácia procesu delenia a opracovania materiálu v spoločnosti MAJOSTAV NOVÁKY s.r.o., MAJOSTAV NOVÁKY s.r.o.
29. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti ConIS s.r.o., ConIS, s. r. o.
30. Rozvoj výroby v RubberTech, s.r.o., RubberTech, s.r.o.
31. Inovácia výroby mostov automobilových váh, PENTIMEX, s.r.o.
32. Lakovacia linka na nanášanie práškových farieb, RM Aluminium s.r.o.
33. Rozvoj podnikania Pekárne Jozef Vabec Nitrica v regióne Horná Nitra, Jozef Vabec
34. Inovácia výroby v spoločnosti PETER FRANKO, s.r.o., PETER FRANKO, s. r. o.
35. Inovatívna výroba polymérnych materiálov, SmartinG, s.r.o.
36. Posilnenie konkurencieschopnosti podniku Patria I., spol. s r.o., Patria I., spol. s r.o.
37. Inovácia výrobného procesu MWS Prievidza, s.r.o., MWS Prievidza, s.r.o.
38. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti ADRA ATTIS, s.r.o., ADRA ATTIS, s. r. o.
39. Rozvoj podnikania v spoločnosti ONGRID s. r. o., ONGRID s. r. o.
40. Inovácia procesu prípravy materiálu v spoločnosti AGM - TRADE s.r.o., AGM - TRADE s.r.o.
41. Inovačno-sprostredkovateľská platforma s podporou umelej inteligencie, LAN Systems s.r.o.
42. Podpora inteligentných inovácií v spoločnosti COMIT s.r.o., COMIT,s.r.o.
43. Konvergentná ortopanoramatická geodetická dokumentácia, GEODÉZIA Žilina a. s.
44. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti KR Technology s. r. o., KR Technology s. r. o.
45. Rozvoj podnikania v spoločnosti AFINES GROUP, j.s.a., AFINES GROUP j.s.a.
46. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti DIMATZ s.r.o. vybudovaním 3D laserového centra, DIMATZ s.r.o.

47. Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti i2 - industrial innovations, s.r.o. vybudovaním 3D prototypovacieho centra, i2 - industrial innovations, s.r.o.
48. Rozvoj podnikania spoločnosti SENOR s.r.o., SENOR s.r.o.
49. Inovácia výrobného procesu Lesagro, s.r.o., Lesagro, s.r.o.
50. Obstaranie strojných zariadení – TLprogres s.r.o., TLprogres s.r.o.
51. Inovácia a rozšírenie procesu výroby kovových komponentov v spoločnosti UNISTAV PRIEVIDZA, a.s., UNISTAV PRIEVIDZA, a.s.,
52. Posilnenie konkurencieschopnosti spoločnosti Karpiš Nábytok, s. r. o. pomocou inovovania a navýšenia výrobných kapacít, Karpiš Nábytok, s. r. o.
53. Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti Michal Kurbel - KOVOMK so sídlom v Prievidzi, Michal Kurbel – KOVOMK
54. Rozvoj podnikania spoločnosti DELKOV s.r.o., DELKOV s. r. o.
55. Zvyšovanie konkurencieschopnosti spoločnosti KONEKTING, s. r. o., KONEKTING, s. r. o.
56. Inovácia výroby v spoločnosti DGK systém s.r.o., DGK systém s.r.o.
57. Výrobné zariadenia pre produkciu perníkov – MEDEX-fam, s.r.o, MEDEX-fam, s.r.o.
58. Inovácia výrobného procesu a zvýšenie konkurencieschopnosti podniku Geras s.r.o., GERAS, s.r.o.
59. Posilnenie konkurencieschopnosti podniku CNC Trend, s. r. o., CNC Trend, s. r. o.
60. Inovácia výrobného procesu UNICO, Ľubomír Kováč UNICO-Obchodno-montážna firma
61. Inovácia výrobného procesu v spoločnosti Rubiq Technologies, s.r.o., Rubiq Technologies, s. r. o.
62. Inovácia výrobného procesu Umelecké remeslá - stolárstvo s.r.o., Umelecké remeslá-stolárstvo, s.r.o.
63. Inovácia výrobného procesu v spoločnosti PLT SK s.r.o., PLT SK s.r.o.
64. Inovácia produktov SULOVS ROCKS VALLEY s. r. o., SULOVS ROCKS VALLEY s. r. o.
65. Rozvoj podnikania v spoločnosti Scommessa, s.r.o. prostredníctvom nákupu inteligentných inovácií, Scommessa, s. r. o.
66. Rozvoj podnikania spoločnosti WENS DOOR s.r.o., WENS DOOR s.r.o.
67. Rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti DAK s.r.o., DAK s.r.o.
68. Posilnenie konkurencieschopnosti spoločnosti BK PARKET, s.r.o. prostredníctvom inovácií, BK PARKET, s.r.o.
69. Tvoríme nový svet, Revance, s.r.o.
70. Inováciou na globálne výzvy, BIGMOON, s.r.o.
71. Inováciou ku konkurencieschopnosti - Mlad' Plasty s. r. o., Mlad' Plasty s. r. o.
72. Interaktívno-prezentačná online platforma na predaj reklamného priestoru s prvkami umelej inteligencie, Bactor & Wirney, s.r.o.
73. Inovácia výrobného procesu v spoločnosti Kobes s.r.o., Kobes s.r.o.
74. Zvýšenie konkurencieschopnosti a podpora rozvoja spoločnosti SUBSIDIA s. r. o., SUBSIDIA s. r. o.
75. Systémové riešenie ekologických podkladových profilov, ALLMEDIA, spol. s r.o.
76. Inovatívne technológie v spoločnosti RAMU s.r.o., RAMU s.r.o.
77. Rozvoj existujúceho MSP – ECO PRODUKT s. r. o., ECO PRODUKT s. r. o.

Neschválených bolo 44 projektov z okresu Prievidza a 9 z okresu Partizánske. Cieľom výzvy bolo podporiť rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti MSP v rámci transformácie uhoľného regiónu horná Nitra prostredníctvom podpory projektov zameraných na uvedenie nového alebo inovovaného produktu žiadateľa na trh alebo na inováciu produkčného procesu. Žiadatelia mohli v rámci svojich projektov žiadať o nákup dlhodobého majetku (ako napr. stroje, prístroje, zariadenia, softvér, licencie) za účelom dosiahnutia inovácie produktov a/alebo procesov vo vybraných oblastiach priemyslu a služieb. Oprávnené na podporu boli projekty realizované výlučne na území okresov Prievidza a Partizánske. Celkovo bolo predložených 169 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, aktuálne prebieha ich implementácia.

Vzhľadom na predchádzajúcu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmiernením jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení Akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálne možnej miere využiť všetky budúce disponibilné zdroje.

Pre programové obdobie 2021 - 2027 bol zo strany EK vytvorený tzv. Mechanizmus spravodlivej transformácie, ako súčasť Európskeho ekologického dohovoru, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo uskutočňoval spravodlivým spôsobom a aby sa pritom na nikoho nezabudlo. Mechanizmus poskytuje cieľnú podporu v najviac zasiahnutých regiónoch, v ktorých má pomôcť zmierniť sociálno-ekonomický vplyv transformácie

Vzájomnú previazanosť priorít Akčného plánu znázorňuje nasledovná tabuľka:

	I. Mobilita a prepojenosť regiónu				II. Ekonomika, podnikanie a inovácie					III. Udržiateľné životné prostredie			IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra			
	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	II.4	II.5	III.1	III.2	III.3	IV.1	IV.2	IV.3	IV.4
I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy						x	x		x			x		x		
I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry			x			x	x		x					x		
I.3 Zvýšenie dostupnosti k nadradenej cestnej infraštruktúre		x				x	x		x					x		
I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry					x	x			x					x	x	
II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja				x		x	x				x				x	
II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	x	x	x	x	x		x	x	x		x		x		x	
II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	x	x	x		x	x		x	x				x		x	
II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehovej ekonomiky						x	x					x		x		
II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	x	x	x	x		x	x			x			x	x		
III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov									x			x		x		
III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky					x	x						x		x	x	
III.3 Zlepšovanie životného prostredia	x							x		x	x			x		
IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb						x	x		x					x	x	x
IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x		x	x
IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily				x	x	x	x				x		x	x		
IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva													x	x		

5. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

- OP Ľudské zdroje;
- OP Integrovaná infraštruktúra;
- OP Kvalita životného prostredia;
- OP Efektívna verejná správa;
- Integrovaný regionálny operačný program;
- Program rozvoja vidieka

V prebiehajúcom programovom období 2014 - 2020 bol priestor na podporu zmysluplných projektov v rámci definovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu pre účely naštartovania transformácie. V zmysle pravidiel bolo možné dočerpať finančné prostriedky EŠIF až do konca roka 2023, čo dávalo možnosť financovať projekty spadajúce pod transformáciu regiónu ešte pred úplným útlmom banskej činnosti. V období od schválenia materiálu Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra dňa 3. júla 2019 až k 30. júnu 2020 relevantné riadiace orgány vyhlásili niekoľko výziev, vyzvaní a národných projektov týkajúcich sa transformácie hornej Nitry. **Podrobnejší prehľad bol spracovaný v materiály Správa o implementácii Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a prípravy nových inovatívnych projektov zabezpečujúcich transformáciu regiónu s cieľom vytvorenia nových pracovných miest, vzatý na vedomie vládou SR dňa 8. júla 2020.**

6. Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra

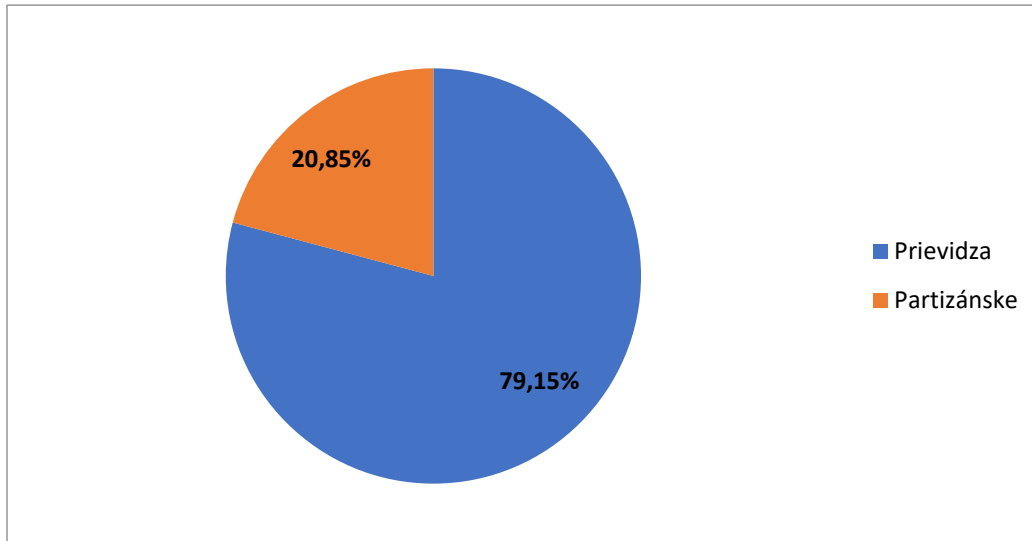
Z EŠIF bolo do regiónu horná Nitra k novembru 2021 alokovaných z OP (celkové zazmluvnené oprávnené výdavky) viac ako 158 miliónov EUR (zdroj ITMS 2014+). Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky v rámci regiónu horná Nitra (okres Prievidza, Partizánske) z vybraných operačných programov:

- **OP EVS-** 1 287 781 EUR
- **IROP-** 37 840 377 EUR
- **OP KŽP-** 91 552 364 EUR
- **OP IZ-** 4 832 058 EUR
- **OP II-** 22 353 657 EUR
- **PRV-** 33 506 200 EUR
- **OP RH-** 621 404 EUR

OP Spolu 191.993.841 EUR

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky za jednotlivé OP boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

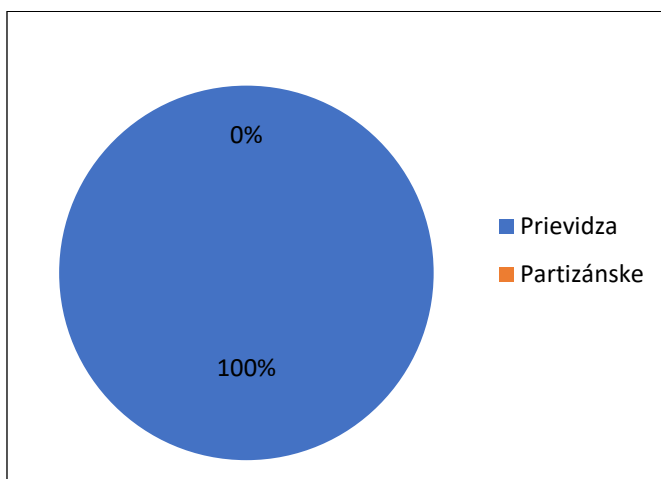
- **Okres Prievidza** 79,15 % čo predstavuje 125 509 457 EUR;
- **Okres Partizánske** 20,85 % čo predstavuje 33 069 688 EUR.

Operačný program Efektívna verejná správa (OP EVS)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

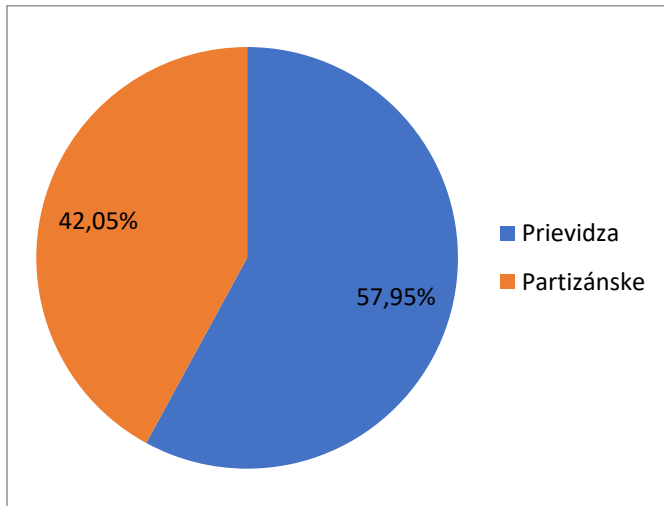
- **Okres Prievidza** 100 %, čo predstavuje 1 287 781 EUR;
- **Okres Partizánske** 0,00 %, čo predstavuje 0 EUR.

Integrovaný regionálny operačný program (IROP)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

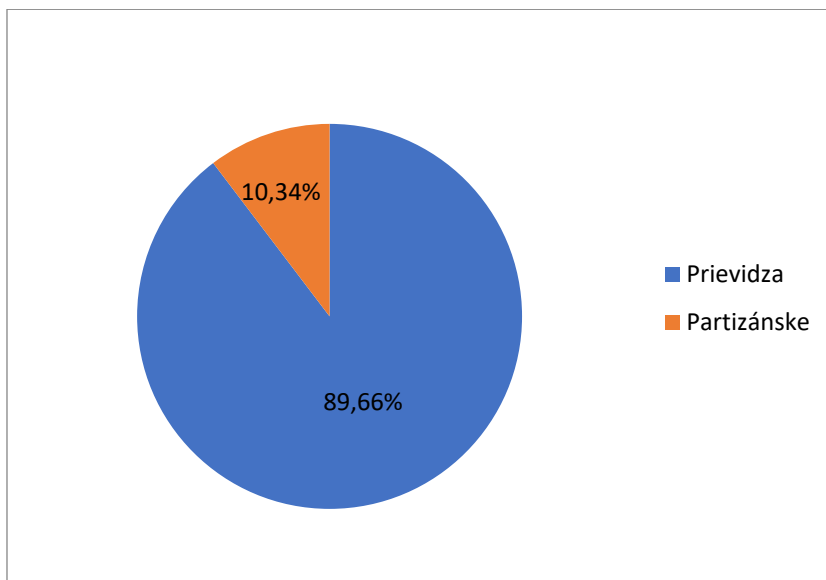
- **Okres Prievidza** 42,05 %, čo predstavuje 21 926 692 EUR;
- **Okres Partizánske** 57,95 %, čo predstavuje 15 913 684 EUR.

Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

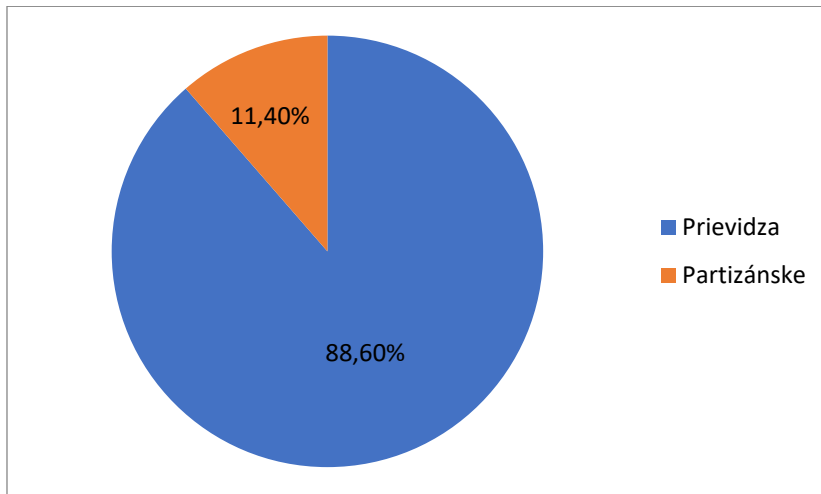
- **Okres Prievidza** 89,66 %, čo predstavuje 82 062 349 EUR;
- **Okres Partizánske** 10,34 %, čo predstavuje 9 460 014 EUR.

Operačný program Ľudské zdroje (OP ĽZ)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

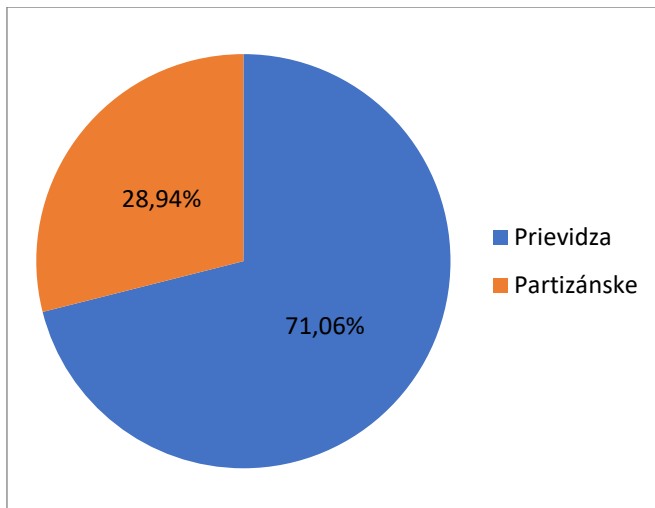
- **Okres Prievidza** 88,60 %, čo predstavuje 4 281 265 EUR;
- **Okres Partizánske** 11,40%, čo predstavuje 550 792 EUR.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra (OP II)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 71,06%, čo predstavuje 15 884 539 EUR;
- **Okres Partizánske** 28,94%, čo predstavuje 6 469 118 EUR.

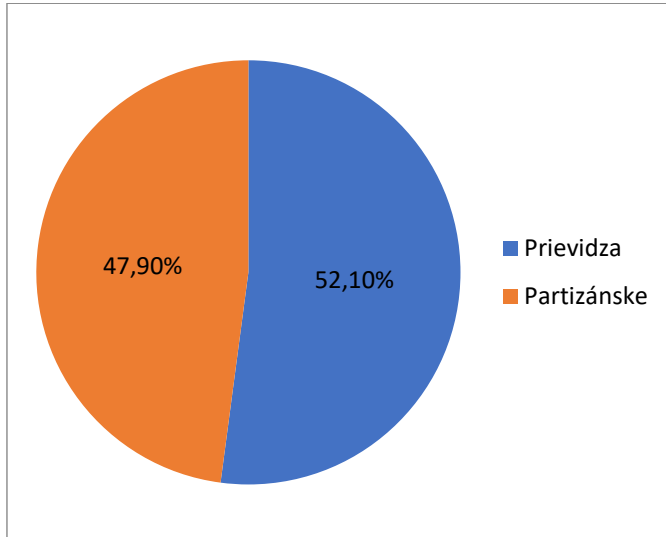
Program rozvoja vidieka (PRV)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

	Okres Prievidza	Okres Partizánske
Projektové výdavky	3 004 694 €	6 880 125 €
Neprojektové výdavky	14 384 152 €	9 115 724 €
MAS (ITMS)	66 829 €	54 673 €

Spolu:

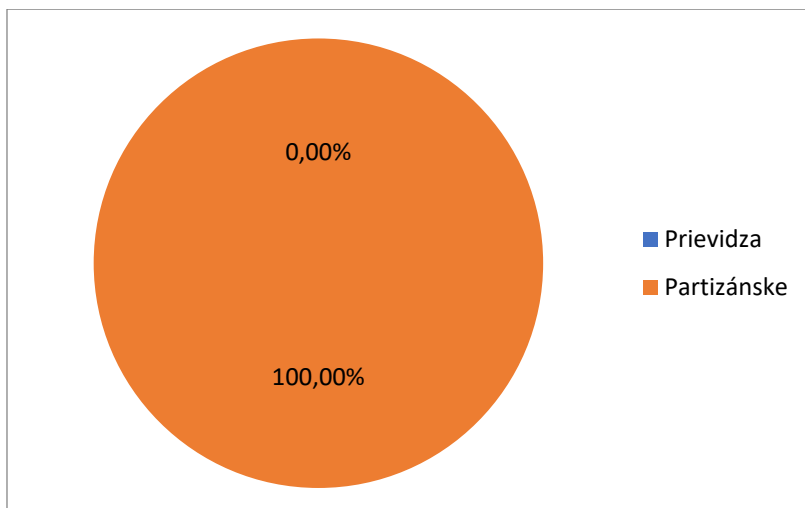
- **Okres Prievidza** 52,10%, čo predstavuje 17 455 678 EUR;
- **Okres Partizánske** 47,90%, čo predstavuje 16 050 522 EUR.

Operačný program Rybné hospodárstvo (OP RH)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 0%, čo predstavuje 0 EUR.
- **Okres Partizánske** 100%, čo predstavuje 621 404 EUR.

7. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Prostriedky jednotlivých EŠIF sú rozdelené v rámci jednotlivých operačných programov.

Programové obdobie 2014 – 2020 je tvorené nasledovnou štruktúrou EŠIF:

Kohézny fond: Finančný nástroj určený na financovanie projektov dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia pre členské krajiny, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku na obyvateľa je menšia ako 90 % priemeru EÚ 27. Kohézny fond sa zriadil na účel posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja.

Kohézny fond na programové obdobie 2014 – 2020 poskytuje podporu vyčlenenú na:

- investície do životného prostredia vrátane oblastí súvisiacich s trvalo udržateľným rozvojom a energetikou, ktoré predstavujú prínos pre životné prostredie,
- transeurópske siete týkajúce sa dopravnej infraštruktúry (TEN-T),
- technickú pomoc.

Európsky fond regionálneho rozvoja: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu podpory, ktorej cieľom je posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť vyrovnávaním hlavných regionálnych rozdielov v Únii prostredníctvom udržateľného rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia regionálnych hospodárstiev vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov.

Európsky sociálny fond: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý podporuje vyššiu úroveň zamestnanosti a kvality práce, zlepšuje prístup na trh práce, podporuje geografickú a pracovnú mobilitu pracovníkov a uľahčuje ich prispôsobenie sa priemyselnej zmene a zmenám výrobného systému nevyhnutným na trvalo udržateľný rozvoj, podporuje vysoký stupeň vzdelania a odbornej prípravy pre všetkých a podporuje prechod medzi vzdelávaním a zamestnaním v prípade mladých ľudí, boj proti chudobe, zlepšuje sociálne začlenenie a podporuje rodovú rovnosť, nediskrimináciu a rovnaké príležitosti, čím prispieva k prioritám Únie, pokiaľ ide o posilňovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Fond podporuje európsku politiku pre rozvoj vidieka. Preto sa z neho financujú programy rozvoja vidieka vo všetkých členských štátoch a regiónoch Únie. Programy sa vytvárajú v spolupráci medzi EK a členskými štátmi, pričom sa v nich zohľadňujú strategické usmernenia pre politiku rozvoja vidieka, ktoré prijala Rada, a priority ustanovené v národných strategických plánoch.

Politika súdržnosti zohráva hlavnú úlohu aj pri podpore hospodárskeho ozdravenia vidieckych oblastí a dopĺňa opatrenia podporované v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Európsky námorný a rybársky fond: Finančný nástroj námornej a rybárskej politiky EÚ v programovom období 2014 – 2020 zameraný na podporu environmentálne udržateľného, inovačného a konkurencieschopného rybárstva a akvakultúry, podporu rozvoja a vykonávania integrovanej námornej politiky Únie spôsobom, ktorý dopĺňa politiku súdržnosti a spoločnú

rybársku politiku, podporu vyváženého a inkluzívneho územného rozvoja rybolovných oblastí (vrátane akvakultúry a vnútrozemského rybolovu) a vykonávanie spoločnej rybárskej politiky.

8. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

OP Ľudské zdroje:

Európske prostriedky sú určené na podporu vzdelávania, zvýšenia zamestnanosti, podporu mladých ľudí, pomoc osobám, ktoré sú na hranici chudoby, zvyšovaniu zamestnanosti či zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne marginalizovaných komúnit. Prostredníctvom financií operačného programu bude podporené skvalitňovanie a zvyšovanie úrovne vzdelávania vrátane prepojenia na požiadavky trhu práce, čo prispeje k vyššej konkurencieschopnosti našich absolventov. Dôraz sa bude tiež klásť na zvyšovanie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania a lepšej pripravenosti budúcich pedagógov. Medzi kľúčové aktivity patrí zvýšenie zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov, napríklad poskytnutím pomoci a podpory pri začatí podnikania prostredníctvom start-up programov. Realizácia činností a aktivít podporených z operačného programu by sa mala prejavovať znížením nezamestnanosti s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starých a zdravotne postihnutých občanov. Netreba zabúdať aj na pomoc osobám, ktoré žijú na hranici chudoby. Výsledkom bude zvyšovanie aktivít pre tieto ohrozené osoby, aby sa mohli ľahšie uplatniť na trhu práce, či zlepšenie prístupu k bývaniu. Jednou z oblastí je aj zvýšenie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných komúnit, predovšetkým Rómov. Výsledným efektom by malo byť zlepšenie informovanosti a spolupráce rodičov so vzdelávacími zariadeniami, vyšší počet detí navštevujúcich predškolské zariadenia, zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky, rozvoj finančnej gramotnosti, ale aj zvýšenie miery povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti.

OP Integrovaná infraštruktúra:

Z operačného programu je financovaná predovšetkým modernizácia dopravy, t. j. železničná, vodná a cestná doprava a oblasť zlepšovania prístupu k informačným a komunikačným technológiám.

V oblasti železničnej dopravy sú financie Operačného programu Integrovaná infraštruktúra určené na modernizáciu, elektrifikáciu a výstavbu železničných tratí, znižovanie bezpečnostných rizík a obnovu mobilných prostriedkov v tomto móde dopravy. Okrem toho aj na výstavbu záchytných parkovísk, prestupných terminálov železničnej osobnej dopravy a ich napojenie na cestnú sieť.

V cestnej doprave ide o výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest vrátane privádzačov, budovanie inteligentných dopravných systémov, zvyšovanie bezpečnosti cestnej dopravy, výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy. Nezabudlo sa ani na verejnú osobnú dopravu, kde sa investujú

európske prostriedky na modernizáciu a výstavbu električkových a trolejbusových tratí, vybudovanie a modernizáciu technickej základne na opravu a údržbu vozidlového parku dráhovej MHD a na nákup električiek a trolejbusov. Zlepšenie splavnosti dunajskej

vodnej cesty a modernizácia a výstavba verejného prístavu v Bratislave je jedným z cieľov infraštruktúry vodnej dopravy.

Podstatou investícií v rámci informačnej spoločnosti je budovanie modernej, na občana orientovanej a efektívnej elektronizovanej verejnej správy, vytvorenie kvalitného digitálneho obsahu a umožnenie prístupu k širokopásmovému internetu a službám každému občanovi vrátane starších, hendikepovaných alebo sociálne znevýhodnených občanov.

OP Integrovaná infraštruktúra – časť Výskum a inovácie (pôvodne OP VaI):

Prostriedky operačného programu sú určené na podporu zvýšenia efektívnosti, výkonnosti a prepojenia systému výskumu, vývoja a inovácií, najmä prostredníctvom podpory rastu výskumno-vývojových kapacít v priemysle a službách, ako aj zvyšovanie konkurencieschopnosti, trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti prostredníctvom podpory inovácií a podnikania, uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve, vývoja a uplatňovania nových obchodných modelov MSP, vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb, ako aj kapacít MSP pre rast na regionálnych, celoštátnych a medzinárodných trhoch.

Podpora podnikateľského sektora patrí medzi hlavné priority financovania s dôrazom na zvyšovanie pridanej hodnoty, stimulovanie rastu a tvorby pracovných miest. V rámci podpory OP II – časť VaI je osobitný dôraz kladený na podporu MSP vo všetkých fázach rozvoja, a to prostredníctvom aktivít podporujúcich vznik nových a akceleráciu začínajúcich MSP, vrátane novovzniknutých start-up a spin-off podnikov, ako aj aktivít zameraných na podporu rastu a inovácií v etablovaných MSP. Osobitná podpora je venovaná vyvíjaniu nových podnikateľských modelov pre MSP a vytvoreniu komplexného systému podpory internacionalizácie MSP, vrátane podpory zapájania podnikov do medzinárodných programov. Zohľadňované sú tiež znevýhodnené sociálne skupiny (ženy, mladí do 30 rokov, seniori nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní, štátni príslušníci z tretích krajín, sociálne znevýhodnení a osoby so zdravotným postihnutím, Rómovia), a potreby menej rozvinutých regiónov. V nadväznosti na prebiehajúce Iniciatívy EK bola do operačného programu zapracovaná aj podpora priorít špecifikovaných v týchto iniciatívach, zameraných na dobiehajúce regióny a uhoľné regióny v transformácii.

OP Kvalita životného prostredia:

Hlavným cieľom operačného programu je ochrana životného prostredia, efektívne využívanie prírodných zdrojov, protipovodňová ochrana a prispôsobenie sa klimatickej zmene, ako aj podpora nízkouhlíkového hospodárstva. Podpora je zameraná na všetky kľúčové oblasti životného prostredia.

V oblasti odpadového hospodárstva sa podpora zameriava na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a na podporu predchádzania vzniku odpadov, čím sa prispeje k zníženiu zneškodňovania odpadov skládkovaním. V rámci vodného hospodárstva je pomoc smerovaná

na budovanie kanalizačných sietí, čistiarní odpadových vôd a zabezpečenia dodávok bezpečnej pitnej vody pre obyvateľstvo. Zvýši sa tým podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť a čistiarne odpadových vôd, a z časti aj na verejný vodovod. Podporou opatrení v oblasti ochrany prírody bude dosiahnuté zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie rozmanitosti druhov živočíchov a rastlín najmä v rámci sústavy NATURA 2000.

Prostriedky operačného programu prispievajú aj k zlepšeniu kvality ovzdušia, a to realizáciou opatrení zameraných na zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a skvalitnenie systému monitorovania ovzdušia.

Prostredníctvom operačného programu sa podporí taktiež prieskum, monitorovanie, ako aj sanácia viacerých environmentálnych dopadov v zodpovednosti štátu, (vrátane niekoľkých rizikových úložísk ťažobného odpadu) a rizikových zosuvov. Prostredníctvom financovania vybraných aktivít a opatrení dôjde ku zníženiu rizika vzniku veľkých povodní, ktoré spôsobujú značné škody na krajine, majetku a vážne ohrozujú obyvateľstvo. Problematika zmeny klímy bude riešená opatreniami na posilnenie zásahových kapacít na zvládanie rizík a mimoriadnych udalostí, na zlepšenie materiálne – technického vybavenia záchranných zložiek. Dosiahne sa tým zvýšená pripravenosť na vznik mimoriadnej udalosti ovplyvnenej zmenou klímy. Zároveň program rieši aj otázku prieskumov a sanácie havarijných zosuvov s cieľom zníženia rizika zosuvov pôdy.

Posledná prioritná oblasť sa koncentruje na podporu aktivít zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti podnikov, zníženie energetickej náročnosti verejných budov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie,

ako aj na podporu efektívnych systémov centrálného zásobovania teplom, a to s cieľom znižovať emisie skleníkových plynov.

Integrovaný regionálny operačný program:

Z operačného programu bude financovaná bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám. Zlepší sa kvalita života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Výsledkom programu bude zlepšenie napojenia regiónov na cestnú infraštruktúru a efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy s ohľadom na zníženie znečistenia ovzdušia. Vybuduje sa kompaktná sieť cyklotrás v mestách a mestských oblastiach.

Operačný program podporí oblasť sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry. V rámci sociálnej oblasti sa bude investovať do zariadení sociálnych služieb, do zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov s cieľom podpory zosúladenia rodinného a pracovného života a zvýšenia zamestnanosti žien. V rámci zdravotnej infraštruktúry budú investície nasmerované do terénnych a ambulantných sociálnych služieb, modernizácií nemocníc a vybudovanie centier zdravotnej starostlivosti.

V rámci ochrany životného prostredia bude podporená rekonštrukcia bytových domov – zateplovanie, modernizácia vykurovacích systémov, modernizácia osvetlenia a výťahov. Zároveň sa bude investovať aj do vodného hospodárstva (rekonštrukcia prívodov vody, budovania verejných kanalizácií a čistení odpadových vôd). Program podporí zelenú infraštruktúru prostredníctvom prirodzených prvkov, napr. vybudovaním ostrovčekov lesa,

živé ploty, zelené parky, izolačná zeleň, zelené strechy, zberné systémy na odpadovú a dažďovú vodu.

Pilier	Priorita	Opatrenie	Operačný program	Zodpovedný orgán
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	OPII/IROP	MDV SR /MPRV SR
		Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility	IROP	MPRV SR / MIRRI SR
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	N/A	N/A
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	IROP	MPRV SR / MIRRI SR
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	N/A	N/A
	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest v regióne	OPII	MDV SR
		Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	OPII	MDV SR
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Zlepšenie využitia osobnej a nákladnej železničnej dopravy	OPII	MDV SR/ MF SR
		Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	OPII	MDV SR/ MIRRI SR
Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	OP II – časť VaI	MH SR/ MSVVS SR
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	N/A	N/A
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	OP LZ	MPSVR SR
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	OP LZ	MPSVR SR

	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	OP II – časť VaI/ OP LZ	MH SR/ MPSVR SR	
		Podpora rozvoja MSP	OP II – časť VaI	MH SR	
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	PRV	MPRV SR	
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	OP KŽP	MŽP SR	
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	N/A	N/A	
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	N/A	N/A	
	Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených bankou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	OP KŽP	MŽP SR
			Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	OP KŽP	MŽP SR
Rozvoj udržateľnej energetiky		Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	OP KŽP	MŽP SR	
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	OP KŽP	MŽP SR	
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	OP KŽP	MŽP SR	
		Podpora smart riešení v energetike v regióne	N/A	N/A	
Zlepšovanie životného prostredia		Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	OP KŽP/IROP, PRV	MŽP SR/ MPRV SR	
		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	N/A	N/A	

	Zlepšenie zdravotníckych,	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	IROP	MZ SR
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb			
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	IROP	MK SR
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	N/A	N/A
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	OP EVS	MV SR
		Rozvoj podpory bývania v regióne	N/A	N/A
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	OP LZ	MPSVR SR
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR

9. Závěrečné zhrnutí

Popri APHN Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) a Trenčiansky samosprávny kraj vytvorili aj Tématickú komisiu pre Fond spravodlivej transformácie pri Rade partnerstva. V komisii majú zastúpenie predstavitelia biznisu, regionálnych a územných samospráv a za neziskový sektor sme tam my z organizácie Priatelia Zeme-CEPA. Do veľkej miery sú to tí istí ľudia, ktorí stáli aj pri tvorbe už spomínaného Akčného plánu.

Po dôkladnej analýze APHN konštatujeme, že chýba odhad zníženia emisií skleníkových plynov prostredníctvom implementácie plánu. Jediným dekarbonizačným opatrením je ukončenie činnosti elektrárne Nováky. Úplne absentuje sektor budov, dopravy, priemysel a iné subjekty, ktoré majú výraznejší vplyv na energetickú a emisnú bilanciu celého regiónu. Na regionálnej úrovni na celom Slovensku doslova neexistuje, a nikdy ani nebola, odborná kapacita na plánovanie a koordináciu procesu. Regióny a ani horná Nitra, nemajú k dispozícii spoľahlivé informácie o energetike na účely plánovania, napríklad dôveryhodnú regionálnu databázu budov, vyčíslenie udržateľného potenciálu obnoviteľných zdrojov energie zohľadňujúce miestne podmienky a podobne.

V AKPH sa však rieši aj energetická efektívnosť budov. Okrem centrálného vykurovania na hornej Nitre treba riešiť aj energetickú závislosť regiónu, najmä vo verejných budovách. Momentálne je centrálné vykurovanie nastavené tak, že počas letných mesiacov približne 70 percent produkcie energie pokryje z obnoviteľných zdrojov a zvyšok zo spaľovania biomasy. V zimných mesiacoch však bude dokurovať plynom. Preto je potrebné znížiť energetickú závislosť verejných budov, aby centrálny zdroj tepla v budúcnosti nemusel využívať plynovú kotolňu. V neposlednom rade je tu významný potenciál na využitie geotermálnych zdrojov.

S transformáciou súvisí aj téma vzniku environmentálnych zaťaží. APHN v prípade hornej Nitry počíta s investíciami potrebných na sanáciu baní (uzatvorenie fungovania baní). Bolo vyčlenených asi 55 miliónov eur zo štátneho rozpočtu, čo sú zdroje v gescii Ministerstva hospodárstva. Z Fondu na spravodlivú transformáciu sa bude podporovať infraštruktúra, ktorá bude mať potenciál do budúcnosti. Ide napríklad o revitalizáciu brownfieldov alebo bývalých budov slovenských elektrární či Hornonitrianskych baní, ktoré sa dajú využiť ako investičné parky alebo na kultúrne účely, napríklad na banícke skanzeny alebo múzeá.

Momentálne sa pripravujeme už aj harmonogram plánovaných výziev z OP Slovensko, ktoré môžu byť z fondu vyhlásené ako prvé, pričom kritéria budú nastavené v závislosti od podporovaných aktivít.

V novom programovom období bude mať Slovensko jeden operačný program, súčasťou ktorého je aj Fond na spravodlivú transformáciu, ktorý bol 28. júna schválený vládou. Čaká sa na schválenie Programu Slovensko zo strany Európskej komisie, ktoré sa predpokladá v koncom tohto roka, nakoľko v septembri bola zaslaná späť s pripomienkami. Vzhľadom na to, že po schválení operačného programu musí zasadiť aj monitorovací výbor, ktorý schváli hodnotiace kritériá výziev, predpokladáme, že prvé výzvy by mali byť spustené začiatkom budúceho roka.